

УДК 687.053.2

ДОСЛІДЖЕННЯ КІНЕМАТИЧНИХ ТА ДИНАМІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ДВОКРИВОШИПНОГО МЕХАНІЗМУ ГОЛКИ ШВЕЙНОЇ МАШИНИ

Сугулов В.С., аспірант

Київський національний університет технологій та дизайну

Манойленко О.П., кандидат технічних наук, доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

Кошель С.О., кандидат технічних наук, доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: швейна машина, механізм голки, двокривошипний механізм, SolidWorksMotion, кінематичний аналіз, динамічні навантаження, реакції в кінематичних парах.

Двокривошипні механізми голки розглядаються як перспективний напрям удосконалення швейних машин [1, 2], проте нині такі конструкції переважно представлені у вигляді патентних рішень [3, 4]. У зазначених описах наведено структурні особливості механізмів та очікуваний технічний ефект, однак не подано кількісної оцінки кінематичних і динамічних характеристик, необхідної для обґрунтування їх практичного застосування у високошвидкісному швейному обладнанні.

Необхідність такого аналізу зумовлена тим, що під час роботи механізму голки виникають інерційні навантаження, реакції у кінематичних парах і зусилля, пов'язані з проколом матеріалу. Для двокривошипної схеми, у якій рух до голководу передається від двох кривошипів через шатуни та зубчасту передачу, важливо встановити характер зміни переміщення, швидкості й прискорення голководу, а також розподіл навантажень у кінематичних парах.

Метою роботи є дослідження кінематичних та динамічних характеристик двокривошипного механізму голки швейної машини методом імітаційного моделювання в SolidWorksMotion, зокрема визначення закону руху голководу та реакцій у кінематичних парах двох кінематичних ланцюгів механізму.

Вихідні геометричні параметри прийнято за даними машини MF-7923D фірми Juki [5]. Радіус кривошипа становить $r = 15,5$ мм. Для циліндричної зубчастої передачі прийнято модуль зачеплення $m = 2$ мм, кількість зубців $z = 23$, тоді дільний діаметр зубчастого колеса:

$$d_1 = m z = 2 \cdot 23 = 46 \text{ мм.}$$

Компоновку механізму виконано за умови співвісності других головок шатунів А та В, при цьому дезаксіал прийнято:

$$e = d_1/2 = 23 \text{ мм.}$$

За допустимого кута тиску $\theta_{\text{доп}} = 30^\circ$ розрахункова довжина шатуна визначається з умови:

$$L = (e + r) / \sin \theta_{\text{доп}} = (23 + 15,5) / \sin 30^\circ = 77,0 \text{ мм.}$$
$$\lambda = r / L = 15,5 / 77,0 = 0,201.$$

Для проведення дослідження побудовано 3D-модель двокривошипного механізму голки в SolidWorks (рис. 1, а). Модель містить два зубчасті колеса, два кривошипи, шатуни, повідок, голковід і голку. Імітаційне дослідження виконано в модулі SolidWorksMotion за частоти обертання головного вала $n = 5000$ об/хв; отримані кінематичні характеристики наведено на рис. 1, б.

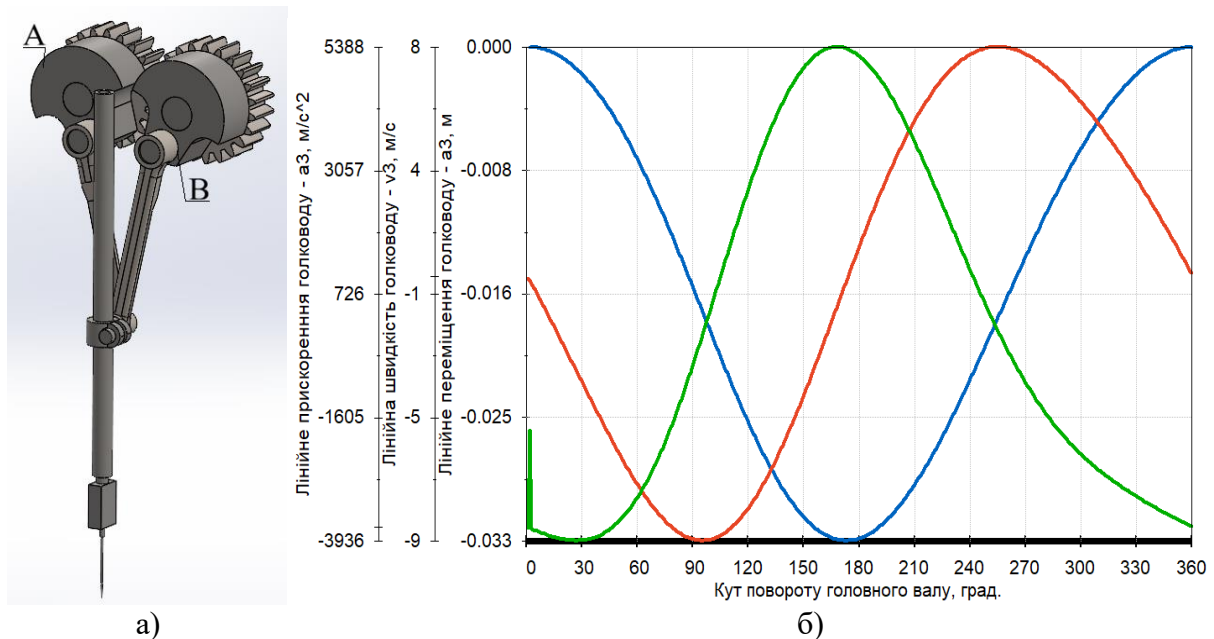

Рисунок 1 – Результати моделювання двокривошипного механізму голки швейної машини: а – 3D-модель механізму, побудована в SolidWorks; б – залежності переміщення, швидкості та прискорення голководу, отримані в SolidWorksMotion

За частоти обертання головного вала $n=5000$ об/хв переміщення голководу змінюється приблизно в межах від 0 до 0,031 м, що відповідає ходу близько 31 мм. Лінійна швидкість голководу змінюється в межах від -9 до 8 м/с, а прискорення — приблизно від -3930 до 5400 м/с². Максимальні значення швидкості спостерігаються поблизу середини ходу голки, тоді як найбільші прискорення виникають у зонах зміни напрямку руху голководу під час прямого та зворотного ходів. Отримані екстремальні ділянки є визначальними для подальшого оцінювання інерційних навантажень.

Динамічний аналіз передбачав визначення реакцій у кінематичних парах двох гілок механізму А та В. Результати розрахунку для кінематичного ланцюга А та кінематичного ланцюга В наведено на рис. 2.

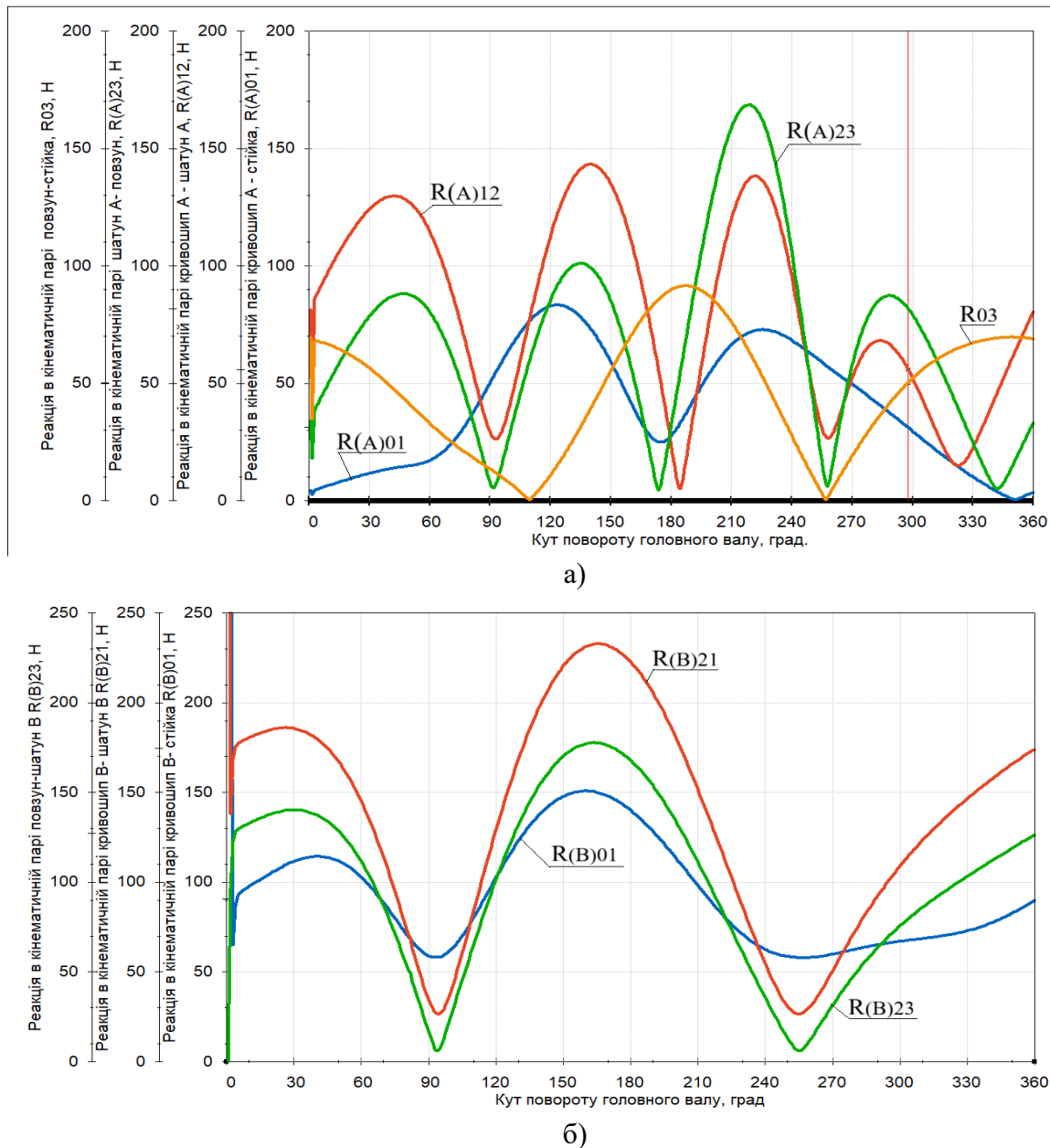

Рисунок 2 – Реакції в кінематичних парах двокривошипного механізму голки: а – кінематичний ланцюг А; б – кінематичний ланцюг В

Для кінематичного ланцюга А найбільші пікові навантаження спостерігаються у парі шатун – повзун $R(A)_{23}$, де реакція досягає близько 170 Н. Реакція у парі кривошип А – шатун $R(A)_{12}$ має пікове значення близько 140–145 Н. Реакція у парі кривошип А – стійка $R(A)_{01}$ не перевищує приблизно 80–85 Н, а реакція у парі повзун – стійка R_{03} становить близько 90 Н. Отримані залежності мають нерівномірний періодичний характер і містять локальні піки в зонах підвищених інерційних навантажень. Водночас для кінематичного ланцюга В найбільші реакції спостерігаються у парі кривошип – шатун $R(B)_{21}$, де пікове значення становить близько 230 Н. Реакція у парі кривошип В – стійка $R(B)_{01}$ досягає близько 175 Н, а у парі шатун В – повзун $R(B)_{23}$ – близько 150 Н. Порівняння двох гілок показує, що ланцюг В є більш

навантаженим у парі кривошип–шатун, тоді як для ланцюга А найбільш критичною є пара шатун–повзун. Це слід враховувати під час вибору перерізів шатунів, розрахунку шарнірів, призначення зазорів і оцінювання довговічності механізму.

Висновки

У роботі досліджено кінематичні та динамічні характеристики двокривошипного механізму голки швейної машини в SolidWorksMotion. За прийнятими геометричними параметрами визначено довжину шатуна $L=77,0$ мм, параметр $\lambda=0,201$ та дезаксіал $e=23$ мм. Аналіз кінематичних характеристик показав, що прийнята компоновка забезпечує формування раціонального нерівномірного закону руху голководи. Завдяки цьому підвищені прискорення припадають на робочий хід голки у фазі проколювання матеріалу, а у фазі утворення «петлі напуску» швидкість голки зменшується. Таке співвідношення кінематичних параметрів сприяє стабілізації процесу петлеутворення та покращенню функціональних характеристик механізму.

Динамічний аналіз підтвердив нерівномірний розподіл реакцій у двох кінематичних ланцюгах: для ланцюга А найбільш навантаженою є пара шатун–повзун, а для ланцюга В – пара кривошип–шатун. Подальші дослідження доцільно спрямувати на оптимізацію масоінерційних параметрів ланок, зменшення пікових реакцій і вибір раціональних конструктивних співвідношень механізму.

Список використаних джерел

1. Горобець В. А., Манойленко О. П., Сисенко І. В. Питання синтезу багатоланкового механізму з масивною веденою ланкою // Вісник Хмельницького національного університету. – 2017. – № 1. – С. 16–23.
2. Горобець В. А. Дослідження впливу значень параметрів напрямного механізму голки на його технологічність / В. А. Горобець, О. П. Манойленко, В. М. Двожак // Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. — 2013. — № 3. — С. 56-63.
3. Патент України на корисну модель № 121674, МПК D05B 3/02. Механізм голки швейної машини / І. В. Лазар, Г. В. Кошель, С. О. Кошель; заявник і власник Київський національний університет технологій та дизайну. – Опубл. 11.12.2017, бюл. № 23.
4. Патент України на корисну модель № 127085, МПК D05B 3/02, D05B 55/00. Механізм голки швейної машини / С. О. Кошель, Г. В. Кошель, А. В. Круговий; заявник і власник Київський національний університет технологій та дизайну. – Опубл. 10.07.2018, бюл. № 13.
5. Порівняльний аналіз інерційно-енергетичних і кінематичних характеристик механізмів голки швейних машин ланцюгового стібка / О. Манойленко, В. Дворжак, С. Горященко, В. Сугулов // Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Технічні науки. – 2025. – № 359 (6.1). – С. 37–47.